

בית משפט השלום בבאר שבע

חדל"פ 29483-07-21 מלול נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז באר שבע והדרום ואח'

תיק חיצוני: 5_340896

מבקשים

1. ממונה על חדלות פירעון – מחוז באר שבע והדרום
2. איל כהן (נאמן)
3. אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין
ע"י ב"כ עוה"ד שרה סיום ואח'

נגד

משיבה

מלי מזל מלול, ת"ז XXXXXXXXXX
ע"י ב"כ עוה"ד אייל עוז

פסק דין

1. לפניי בקשת ממונה, נאמן ואגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין (להלן – **מס הכנסה**) לפיה דין ההליך בעניינה של היחידה להתבטל.

רקע קצר

2. צו פתיחת ההליכים בעניינה של היחידה ניתן ביום 21.3.22.
3. היחידה בת 42 נשואה ואם ל-3 ילדים מתוכם 2 קטינים.
4. הנושה המרכזי של היחידה הוא מס הכנסה ששיעור הנשייה שלו הוא 96.3% מסך מצבת החובות של היחידה.
5. ביום 7.4.24 התקיים לפניי דיון בעניינה של היחידה (הדיון התקיים גם בעניינו של בעלה של היחידה, כאשר לאור העובדה שהוא אסיר ולאור הסכמת הצדדים, ההליך בעניינו בוטל ביום 15.4.24). בסופו של הדיון ניתנה החלטתי לפיה **"בעניינה של היחידה, ביקשה באת כוח רשות המיסים שהות ליתן הודעת עדכון ביחס לאפשרות שרשות המיסים תסכים להחרגת חלק מהחוב בדין רגיל, מבלי לגרוע מהסכמתה להחרגת חלק מהחוב בנשייה המובטחת, לאור האמור, מורה לרשות המיסים להגיש דעדכון בעניין זה לא יאוחר מיום 17.04.2024"**.
6. ביום 17.4.24 הגישו הממונה ומס הכנסה הודעת עדכון וציינו כי מס הכנסה הגיש בתיק של היחידה (וכן בתיק של היחיד) תביעת חוב בסך של 27,164,227 ₪, זאת בגין שומות על פי פסק דין של בית המשפט המחוזי לפי סעיף 156 לפקודת מס הכנסה (שומה 11) לשנים 2008-2011 (להלן – **הפקודה**). מדובר בחוב משותף ליחידה ולבעלה. עוד צוין כי בנוסף

לכך מס הכנסה הוא נושה מובטח על נכס משותף של בני הזוג בגוש 40120 חלקה 14. תביעת החוב של מס הכנסה אושרה על ידי הנאמן בכל אחד מהתיקים כנשייה מבוטחת על הנכס והן כנושה רגיל – בגין יתרת חוב המובטח בסך של 17,913,698 ₪ והן כנושה בדין נדחה בשל קנסות בסך של 7,650,529 ₪. במסגרת העמדה צוין כי החוב של היחידה למס הכנסה מבוסס כולו על הרשעה פלילית של היחיד במסגרת [תפ"ח 11-12-26879](#) בגין ניהול ארגון פשיעה. נטען כי מדובר בעבירות מרמה אשר נעברו בזדון. לטענת הממונה ומס הכנסה לא הובאה הצעה מקובלת, ביחס לחוב של שני היחידים, הכוללת את זכויותיהם של שני בני הזוג בנכס. מס הכנסה הוא נושה מובטח ומשכך הוא זכאי לממש את הנכס מחוץ להליך ביחס לשני היחידים. מס הכנסה מציין כי הסכמתו להחרגת 20% מהחוב המובטח לטובת הנושים בדין רגיל (היינו 20% לנושים הרגילים לאבות מס הכנסה במעמדו כנושה בדין רגיל כאשר יתרת החוב לא תופטר) הייתה רק בהינתן הצעה מקובלת המגלמת את זכויות שני בני הזוג. לאור כל האמור סבורים הממונה ומס הכנסה כי דין ההליך להתבטל.

7. הנאמן הגיש תגובתו וציין, בין היתר, כי בהמשך לדבריו בדיון שהתקיים ובשים לב להודעת מס הכנסה כי אינו מסכים להחרגה משמעותית דין ההליך להתבטל.
8. היחידה הגישה תגובתה וציינה, בין היתר, כי מס הכנסה שינה את עמדתו כפי שזו הוצגה במסגרת הדיון. נטען כי הצעת הפדיון של היחידה חוסכת לצדדים זמן, הוצאות וטרחה. נטען כי החוב של היחידה הוא חוב אזרחי והוא בר הפטר. נטען כי לאור מצבה של היחידה עמדת הממונה פוגעת ביחידה ובנושיה. לאור זאת מבקשת היחידה לקבוע כי יינתן לה הפטר בכפוף לתשלום של 200,000 ₪ בגין פדיון זכויותיה בנכס.

דיון והכרעה

9. לאחר ששקלתי בעניין אני מורה על ביטול ההליכים בעניינה של היחידה מהנימוקים הבאים:
10. היותו של מס הכנסה נושה מובטח
 - א. מס הכנסה הוא נושה מובטח של היחידה, שכן הוא הטיל 6 שיעבודים לפי [סעיף 11\(א\)\(2\) ו-12 לפקודת המסים \(גביה\)](#).
 - ב. לאור האמור ובשים לב לעמדת מס הכנסה לעניין האפשרות להחריג את החוב, אין כל תועלת בקיומו של ההליך שלפניי, שכן כל כולו של ההליך יהיה מימוש נכס עבור מס הכנסה, כאשר הוא עצמו כנושה מובטח מבקש את ביטולו של ההליך.
 - ג. נושיה האחרים של היחידה כלל לא ייהנו מקיומו של ההליך.

11. חוסר תום לב באופן יצירת החוב

- א. דרך כלל תום ליבו של יחיד באופן יצירת החובות ישפיע על אורך תקופת התשלומים. עם זאת, במקרים חריגים אופן יצירת החובות יכול להביא לביטול

הליכי חדלות פירעון (ראו הפטר, מאור ודגני, עמוד 271; [רחד"פ \(בי"ש\) 27668-11-22](#) [רסולי נ' הממונה על חדלות פירעון](#) (22.2.2023)). כאשר היחיד יצר את חובותיו בחוסר תום לב קיצוני נכון שבית המשפט יידרש לעניין ויבטל את ההליכים במקרים המתאימים. בענייננו החוב כלפי מס הכנסה נוצר כתוצאה מהרשעה חמורה ביותר, כפי שפורט מעלה. מדובר במקרה מובהק שבו החוב נוצר בחוסר תום לב קיצוני אשר נכון שיביא לביטול ההליך.

ב. לאמור יש להוסיף כי הליך חדלות הפירעון הוא 'חסד של המחוקק' (ראו לדוגמא [ע"א 4174/21 חוסין נ' עו"ד גבריאל עופר](#) (22.6.2021); [ע"א 7375/18 יניב גל נ' מוטי בן ארצי עו"ד](#) (2.10.2019)). חסד זה ראוי לתת לאלה אשר כשלו כלכלית בתום לב ולא לאלה אשר יצרו את חובותיהם במרמה ובחוסר תום לב משווע, קל וחומר לא לאלה אשר החוב שלהם נוצר כתוצאה ממעשה מרמה חמור ביותר אשר פגע בציבור בכללותו. הליך חדלות פירעון לא נועד לאפשר מחיקת חובות שנוצרו כתוצאה מניהול ארגון פשיעה ומעבירות לפי הפקודה, פעולות שאין כל ספק שיש בהן כדי לפגוע בציבור הרחב.

12. חוב שאינו בר הפטר

ג. לפי [סעיף 175\(א\) לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018](#) (להלן - החוק) "ההפטר לא יחול על חובות עבר אלה:.... (2) חוב שנוצר בדרך מרמה או הנובע מעבירת גניבה או מעבירת מין או אלימות חמורה כהגדרתה [בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001](#)..."

ד. אם כן, [סעיף 175\(א\) לחוק](#) קובע כלל לפיו הפטר לא יחול, בין היתר, על חובות עבר שנוצרו בדרך של מרמה. וכך נפסק בעבר:

"...המחוקק מצא לנכון להחריג מתוקפו של צו הפטר סוגי חובות מסויימים, שהוא מייחס לחובה לשלם ערך מיוחד. מדובר בחובות שבבסיסם עומדים שיקולים חברתיים המצדיקים את החרגתם מגדרו של ההפטר...בתוך קטגוריה זו של חובות המוחרגים מגדרו של ההפטר, מצא המחוקק לנכון להבחין באופן מפורש בין חוב שבגיניו רשאי בית המשפט להחיל את ההפטר (חוב מזונות) לעומת חובות שאין לבית המשפט שיקול דעת להחיל עליהם את ההפטר (חוב בגין קנס וחוב שנוצר במרמה). כאשר ראה המחוקק לנכון להקנות לבית המשפט שיקול דעת ליתן הפטר בגין חוב שבדרך כלל אין בגינו הפטר, קרי, חוב מזונות, הוא עשה כן מפורשות... מכלל הן לגבי שיקול הדעת המוקנה לבית המשפט בקשר לחוב מזונות, אתה שומע לאו לגבי שיקול הדעת במקרה של חוב שנוצר מחמת מעשה מרמה של החייב. משכך, כאשר עסקינן בחוב שנוצר אגב מרמה, ונוכח הוראת סעיף 69 (א) (2) לפקודה, יש מקום לקבוע כי צו ההפטר לא יחול לגביו" ([פש"ר \(ת"א\) 1501-02](#) אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין נ' כונס נכסים רשמי תל אביב (26.12.2016)).

ה. בפסיקה נקבע כי חוב ייחשב כחוב שנוצר במרמה אחרי שנבחנה מידת החומרה ואי החוקיות העומדת על הפרק ורק באותם המקרים שבהם מדובר באי חוקיות של ממש, העולה כדי פגיעה מהותית בתקנת הציבור ייקבע כי מדובר בחוב שנוצר

במרמה. צוין כי יש "לבחון, בין היתר, את השאלה אם המדובר בעבירה פלילית אם לאו, את חומרת העבירה והיסוד הנפשי הנדרש בה ואם הורשע החייב בעבירה כאמור (וראו סעיף 63(א) לפקודה); את השאלה אם המדובר באי חוקיות קבועה או חד פעמית באופיה; את מוסריותו של העסק ואת היקף הפעילות של החייב במסגרתו. כן ניתן לבחון את עוצמת הקשר בין אי החוקיות של העסק ובין יצירת החובות" (ע"א 6416/01 בנבנישתי נ' הכנ"ר (4.5.2003)).

ו. החוב של היחידה כלפי מס הכנסה מבוסס כולו על הרשעתו בפלילים של בעלה של היחידה. כפי שצוין על ידי מס הכנסה, מדובר בחוב שהיחידה ובעלה חבים בו ביחד ולחוד שכן התיק ברשויות המס נרשם על שם היחידה (ראו לעניין זה [סעיף 64\(ב\)\(ב\) לפקודה](#)) וכן היחידה ובעלה ערערו על השומות ולבקשתם ערעורם נמחק. החוב של היחידה כלפי רשויות המס הוא חלוט ונוצר כתוצאה ממעשה עבירה חמור ביותר, ניהול ארגון פשיעה, ושלל עבירות אלימות חמורות בניהם: קשירת קשר לביצוע פשע, נשיאת נשק, סחיטה באיומים, סחיטה בכוח, ארגון משחקים אסורים, ועוד. בנוסף הורשע בעלה של היחידה בביצוע עבירות מס לפי [פקודת מס הכנסה](#) (העלמת הכנסות לפי [סעיף 1220\(1\)](#) לפקודת מס הכנסה ועבירות מרמה ותחבולה לפי [סעיף 5220\(5\)](#) לפקודת מס הכנסה). העבירות שעבר בעלה של היחידה "הן מן העבירות החמורות הנכללות בפרק העונשין של [פקודת מס הכנסה](#) [נוסח חדש] אם לא החמורות שבהן. מדובר בעבירות מירמה בניגוד לסעיף 220 לפקודה אשר נעברו במזיד, בכוונה להתחמק ממס, ואשר המחוקק מתייחס אליהן בחומרה מיוחדת" (ל"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב-יפו נ' צלטנר (18.2.2002)). בחינת המקרה שלפניי בראי המבחנים שהוצגו בפסיקה מצביעה על כך שבענייניו מדובר במקרה מובהק של חוב שנוצר במרמה שכן מדובר בעבירה חמורה, העבירה נעשתה במזיד, בצורה קבועה ולא חד פעמית ומדובר בעבירות שהמחוקק מתייחס אליהן בחומרה מיוחדת. על כן חוב זה אינו בר הפטר.

ז. יש להעיר כי במסגרת תגובה שהוגשה על ידי היחידה ובעלה ביום 8.2.24 נטען כי היה על הנאמן לדחות את תביעת החוב של מס הכנסה, אך לאור זאת שהיחיד לא הגישה השגה לנאמן ולא ערערה על הכרעתו, אין בידי להידרש לטענה שכן מדובר בהכרעת חוב חלוטה.

ח. יש לדחות את טענות היחידה כי יש ליצור הבחנה בין חבות שנוצרה כתוצאה מהליך פלילי לבין חבות שנוצרה כתוצאה מהליך אזרחי, כפי שנפסק כבר לעניין הפש"ר, והדברים זהים לעניין חדלות פירעון, "הוכחת מרמה בהקשר סעיף 69(א)(2) לפקודת פשיטת הרגל אינה תלויה בקיומו של פסק דין פלילי ואינה מצריכה גושפנקא של הערכאה הפלילית" פש"ר (ת"א) 14766-12-13 עמ"מ ויז'נסקי נ' כונס הנכסים הרשמי (1.11.2021)).

ט. לאור זאת שהחוב למס הכנסה אינו בר הפטר, אין כל תועלת בקיומו של ההליך שלפניי שכן גם אחריו תישאר היחידה חדלת פירעון ומטרת החוק כקבוע בסעיף

1 לא תתגשם (ראו לעניין זה [עחדל"פ 13583-09-22 מוגרבי נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'](#) (2.10.2022)).

13. יש להעיר כי איני מקבל את טענות היחידה לפיהן מס הכנסה ערך מקצה שיפורים לעמדתו. במסגרת הדיון נעשה מאמץ להביא את הצדדים להסכמות וניתנה החלטה לפיה על מס הכנסה ליתן עמדתו לעניין החרגת החוב. כך פעל מס הכנסה.

סיכום

14. לאור כל האמור מעלה ומכוח סמכותי לפי [סעיפים 183 ו-286](#) לחוק אני מורה על ביטול צו פתיחת ההליכים בעניינה של היחידה.

15. צו עיכוב היציאה מן הארץ וההגבלות שהוטלו בעניינה של היחידה יבוטלו בתוך 60 יום ממועד מתן החלטה זו, על מנת לאפשר לנושים לפעול בעניינים אלה בהליכי הוצאה לפועל פרטניים.

16. בהתאם ל[רע"א 663/21 שייח יוסף מנאר נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון- מחלקת ערעורים](#) (20.6.2021) שאימצה את הלכת ["אלקצאצי" \(ע"א 8673/13 גמיל אלקצאצי נ' כונס הנכסים הרשמי](#) (2.4.2014)) קיימת מניעות מלהגיש בקשה חדשה לצו לפתיחת הליכים בטרם חלף פרק זמן של שנה עד שנתיים וחצי, בשים לב לנסיבות המקרה.

17. תשלום ההוצאות, שכר טרחתו של הנאמן וחלוקת הכספים, ככל שנצברו כספים בקופת הנשייה, יבוצע לפי הכללים הנוהגים אצל הממונה בעניין זה והתקנות הרלבנטיות.

18. זכות ערעור כדין.

19. המזכירות תסגור את התיק.

ניתן היום, י"א אייר תשפ"ד, 19 מאי 2024, בהעדר הצדדים.